

ზოგადი და გამოყენებითი ენათმეცნიერების სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები სასპეციალიზაციო გამოცდა

გამოცდის ფორმატი

გამოცდაზე სტუდენტს მიეცემა ოთხი საკითხი (ყოველი 25 ქულიანი); საბოლოო შეფასება - 100 ქ. ყოველი საკითხი უნდა გაიშალოს თემის სახით, წარიმართოს არგუმენტირებული მსჯელობა მაგალითების მოხმობისა და ანალიზის ფონზე.

საგამოცდო საკითხთა ჩამონათვალი

I თემა

1. ენის რაობა და ფუნქციები; ენა და აზროვნება; ბგერითი და არაბგერითი ენები; ცხოველის ენა; ენის დუალობა და პროდუქტიულობა
2. ენა როგორც პირობით ბგერით ნიშანთა სისტემა; ენათმეცნიერება და სემიოტიკა.
3. სრული და არასრული სისტემები; სისტემის კვლევის მეთოდები: ანალიზი და სინთეზი, დედუქციური და ინდუქციური მეთოდები; სისტემის ენტროპია.
4. ფერდინანდ დე სოსიურის თეზისები ნიშნის პირობითობის შესახებ; დიქტომიები: ენა და მეტყველება; სინქრონია და დიაქრონია.
5. ნიშანთა სახეობები (ხატი, ინდექსი, სიმბოლო), ნიშანთა შესწავლის სამი ასპექტი (სინტაქტიკა, სემნატიკა, პრაგმატიკა); ნიშანთა შორის მიმართებები (სინტაგმატიკა და პარადიგმატიკა); ნიშნის ღირებულება.

ლიტერატურა

ძირითადი:

1. თ. გამყრელიძე, ზ. კიკნაძე, ი. შადური, ნ. შენგელაია, თეორიული ენათმეცნიერების კურსი, თბილისი, 2003. თავი პირველი, 5; 8-9, გვ. 23-26; 29-36.
2. გ. ნებერიძე, ენათმეცნიერების შესავალი, თბილისი, 1991; თავი პირველი, 5, გვ. 31-36.

დამატებითი:

3. ფ. სოსიური, ზოგადი ენათმეცნიერების კურსი, თბილისი, 2002.
4. Э. Бенвенист, Природа языкового знака, Общая лингвистика, М., 1974.
5. Т. В. Гамкрелидзе, Принцип дополнительности и проблема произвольности языкового знака, თ. გამყრელიძე, რჩეული ქართველოლოგიური შრომები, თბილისი, 2000, გვ. 239-298.

II თემა

6. ფონეტიკა და მისი დარგები; ფონეტიკა და ფონოლოგია.
7. ბგერა, ფონემა და ალოფონი; ფონოლოგიური ანალიზის წესები და პრინციპები.
8. ხმოვანთა სისტემები და მათი გამოსახვა გეომეტრიული ფიგურების სახით; თანხმოვანთა პარადიგმატული სისტემები: ცალეულები, წყვილეულები სამეულები; ძირითადი ფონეტიკური პროცესები, ფონოტაქტიკა, სუპრასეგმენტული ერთეულები: მახვილი, ტონი.
9. მორფოლოგია: მორფი-მორფემა-ალომორფი; მორფოლოგიური ანალიზის წესები და პრინციპები; თავისუფალი და ბმული ენობრივი ფორმები.
10. აფიქსთა სისტემატიზაცია ადგილისა და ფუნქციის მიხედვით: აფიქსთა სახეობები; დერივაციული და ფლექსიური აფიქსები; გრამატიკული კატეგორიის ცნება; მეტყველების ნაწილები.

ლიტერატურა

ძირითადი:

1. გ. ახვლედიანი, ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები, თბილისი 1999, გვ. 3-11.
2. თ. გამყრელიძე, ზ. კვიციანი, ი. შადური, ნ. შენგელაია, თეორიული ენათმეცნიერების კურსი, თბილისი, 2003. თავი მესამე, 1-10, გვ. 116-145.
3. გ. ნებიერიძე, ენათმეცნიერების შესავალი, თბილისი, 1991; თავი მესამე, 2,3, გვ. 73-85.

დამატებითი:

4. Р. Якобсон, М. Халле, Фонология и отношение к фонетике, Новое в лингвистике, 2, М., 1962.
5. L. Bloomfield, Language, New York-Chicago-San Francisco, 1965.
6. И. Мельчук, Курс общей морфологии, Т. I-II-III-IV, Москва-Вена, 1997-2001.

III თემა

11. სინტაქსი. წინადადება და წინადადების აქტანტური სტრუქტურა.
12. თანამედროვე სინტაქსური თეორიები: უშუალო შემადგენელთა მეთოდი და ჩომსკის ტრანსფორმაციულ-წარმომშობი გრამატიკა.
13. ტექსტის ლინგვისტიკა; სრული და არასრული სიტყვები; ტექსტის მთლიანობა; კონტექსტის როლი.
14. სემანტიკური ანალიზის ახალი თეორიები; ლექსიკა და ლექსიკოლოგია; ძირითადი ცნებები და მიდგომები.
15. ენათმეცნიერების თანამედროვე დარგები; გამოყენებითი ენათმეცნიერება.

ლიტერატურა

ძირითადი:

1. თ. გამყრელიძე, ზ. კიკნაძე, ი. შადური, ნ. შენგელაია, თეორიული ენათმეცნიერების კურსი, თბილისი, 2003. თავი მეხუთე, 1-5, გვ. 246-261; 8, გვ. 266-268; 15, გვ. 306-312; 18-19, გვ. 327-332.
2. გ. ნებიერიძე, ენათმეცნიერების შესავალი, თბილისი, 1991; თავი მეხუთე, 2, გვ. 153-186.

დამატებითი:

3. თ. გამყრელიძე, პირიანობა და ვალენტობა, თ. გამყრელიძე, რჩეული ქართველოლოგიური შრომები, თბილისი, 2000, გვ. 132-150.
4. ლ. ენუქიძე, ძირითადი სინტაქსური თეორიები თანამედროვე საზღვარგარეთულ ენათმეცნიერებაში, თბილისი, 1987.

IV თემა

16. კომპარატივისტიკა: ენათა კვლევის შედარებითი მეთოდი.
17. ენათა დაჯგუფების ზოგადი პრინციპები: გენეალოგიური და ტიპოლოგიური კლასიფიკაცია; არეალური ლინგვისტიკა.
18. ენათა გენეალოგიური კლასიფიკაცია; ისტორიულ-შედარებითი მეთოდი; ენათა ნათეოსაობა და ენობრივი ოჯახები.
19. ენათა ტიპოლოგიური კლასიფიკაციის პრინციპები; ენათა მორფოლოგიური კლასიფიკაცია; ენათა სინტაქსური კლასიფიკაცია.
20. ენობრივი უნივერსალები და მათი სახეები.

ლიტერატურა

ძირითადი:

1. თ. გამყრელიძე, ზ. კიკნაძე, ი. შადური, ნ. შენგელაია, თეორიული ენათმეცნიერების კურსი, თბილისი, 2003. თავი მეშვიდე, გვ. 399-434; თავი მეცხრე, 1-5, გვ. 522-548; თავი მეათე, 1-II, 603-635.
2. გ. ნებიერიძე, ენათმეცნიერების შესავალი, თბილისი, 1991; თავი მეშვიდე, გვ. 296-316.

დამატებითი:

3. Дж. Гринберг, Квантитативный подход к морфологической классификации языков, Новое в лингвистике, 3, 1963.
4. თ. გამყრელიძე, ინდოევროპული “წინარე-სამშობლო” და ქართველური ენები, “აკაკი შანიძე – 100”, თბილისი, 1987.

კონსულტაციისთვის შეგიძლიათ მიმართოთ ასოც. პროფ. რუსუდან ასათიანს,

ტელ: 222 07 44, 598 410 424

ელ-ფოსტა: rus_asatiani@hotmail.com